

'We laten tv de kinderen opvoeden' (De Morgen, 26 maart '10)

Regisseur Chris Atkins neemt met zijn documentaire Starsuckers de entertainmentindustrie onder vuur

De documentaire Starsuckers trekt frontaal in de aanval tegen de entertainmentindustrie en de media die ze draaiende houden. Toen de film vorig jaar in de zalen kwam, zorgde dat in Groot-Brittannië voor behoorlijk wat deining. Maar regisseur Chris Atkins hoopt op nog meer storm nu zijn film op het Britse Channel 4 wordt uitgezonden. Wie wil weten of al die heisa terecht is kan in de Gentse Vooruit de documentaire én de regisseur bekijken.

Door Pieter Dumon

De Britse regisseur Chris Atkins (33) is een man met een missie. In zijn eerste film Taking Liberties toonde hij aan hoe de regering van Tony Blair na de Londense terreuraanslagen aan de burgerlijke vrijheden van de Britten begon te knabbelen. In zijn tweede worp Starsuckers neemt hij de entertainmentindustrie en de rol van de media daarin op de korrel. Zo bewijst hij bijvoorbeeld hoe onbetrouwbaar de berichtgeving van de Britse tabloids is door een aantal totaal verzonnen verhalen die kranten binnen te smokkelen. Atkins en zijn team gaven zich uit voor tipgevers, belden een paar redacties op en zagen tot hun eigen verbazing hun verzonnen verhalen in de krant opduiken.

In de Britse pers zorgde de zaak voor heel wat ophef, waardoor de rest van Atkins boodschap verloren ging. "Die fake berichten waren een stunt waarmee ik wou aantonen hoe makkelijk we misleid worden en hoe we elke kritische zin laten varen wanneer het over beroemdheden gaat. Maar met de film wou ik meer doen dan dat. Het was de bedoeling om een waarheidsgetrouw beeld te schetsen van de media en entertainmentbedrijven. Ik wou laten zien hoe corrupt die zijn. Ze laten graag uitschijnen dat ze ten dienste staan van het publiek, maar dat is nonsens. Geld verdienen, daar is het hen om te doen, al zullen ze dat natuurlijk nooit met zoveel woorden zeggen. In gelijk welke andere sector zou bedrog op die schaal voorpaginanieuws zijn, maar omdat de media zelf bepalen wat nieuws is en wat niet, verzwijgen ze hun eigen malafide praktijken. Daar wou ik verandering in brengen. Ik wil laten zien hoe nieuws gemaakt wordt en wiens belangen op die manier gediend worden."

Zogenaamde kwaliteitskranten

Ook de overdreven aandacht voor bekende mensen wil Atkins aan de kaak stellen. "Je moet je tegenwoordig door een steeds grotere berg onzin werken om bij het echte nieuws terecht te komen. Het is net als alcoholarm bier drinken. (lacht) Als je daar dronken van wil worden moet je er ook immense hoeveelheden van achteroverslaan."

In zijn documentaire neemt Atkins vooral Britse tabloids als The Sun en The Daily Mirror op de korrel, maar ook de zogenaamde kwaliteitskranten gaan niet vrijuit, vindt hij. "In zekere zin zijn zij zelfs nog erger. Van tabloids weten we wat we kunnen verwachten, maar rond kranten als The Guardian en The Independent hangt toch nog altijd een aura van betrouwbaarheid, al doen ze eigenlijk net hetzelfde als die tabloids. Ze voorzien hun berichtgeving wel van een laagje sérieux, maar de bottomline blijft dezelfde. Ze pretenderen aan ernstige berichtgeving te doen, maar eigenlijk zijn al die interviews met sterren over hun nieuwste boek, film of kledinglijn niets meer dan goed vermomde advertentieruimte, met als enige doel de lezers tot consumptie aan te zetten."

Het weze duidelijk: Atkins tackelt met beide voeten vooruit en dat beseft hij zelf maar al te goed. "Ik wil niet de onheilsprofeet uithangen. Ik ben zelf een onverzadigbare nieuwswjunkie. Ik verslind kranten, ook tabloids, en ik blijf wel eens hangen bij X-Factor, ook al is dat dan een van die realityprogramma's die we in de documentaire bekritisieren. Het is niet allemaal kommer en kwel, maar je moet als consument wel bewust omgaan met dat soort zaken. Je moet steeds in het achterhoofd houden wie die programma's en kranten maakt en met welk doel ze dat doen."

Dat is meteen ook de reden waarom Atkins zich in zijn film vooral bezorgd toont om het effect van de entertainmentindustrie op kinderen. "Uit onderzoek blijkt dat Amerikaanse kinderen twee keer zo lang voor een scherm zitten dan ze in de schoolbanken doorbrengen. Dat betekent dus dat we onze kinderen laten opvoeden door Fox, CNN en Nickelodeon. Een behoorlijk beangstigende gedachte, toch?"

En dus wil Atkins dat de politiek ingrijpt, al lijkt dat voorlopig nog niet meteen te lukken. "Er is nadat de film in première ging wel wat rond te doen geweest, maar wat ons betreft nog bijlange niet genoeg. Ik hoop dat de film, nu hij ook op Channel 4 te zien zal zijn, alsnog wat dingen in beweging zet."

Eén effect heeft Starsuckers in het Verenigd Koninkrijk alvast gehad: de Press Complaint Commission (PCC), het orgaan dat ervoor moet zorgen dat de Britse media zich aan hun zelf opgelegde regels houden, kreeg een dikke onvoldoende op haar rapport. Atkins laat in zijn documentaire immers zien dat zowel The Sunday Mirror, People als News of the World heel wat geld overhebben om medische dossiers van sterren in handen te krijgen, een praktijk die door de PCC verboden wordt.

"Alleen blijken de uitgevers in kwestie niet bijster veel angst te hebben voor die commissie", legt Atkins uit. "Logisch ook als je weet dat de PCC volledig uit vertegenwoordigers van de verschillende mediagroepen bestaat." Maar daar komt dus verandering in. "Na de release van Starsuckers heeft de overheid een onderzoekscommissie in het leven geroepen. Die heeft zich over de werking van de PCC gebogen en is enkele weken geleden tot de conclusie gekomen dat de PCC totaal niet voldoet als controleorgaan."

Sponsoring

In Starsuckers zijn het vooral de Amerikaanse en de Britse media en entertainmentbedrijven die er van langs krijgen. Maar hoe zit het in andere landen? "Ik ben ervan overtuigd dat we in Groot-Brittannië echt wel op een dieptepunt zitten. Onze tabloids zijn de riool van de wereld. De al of niet verzonden verhalen die zij publiceren verspreiden zich via het internet in een mum van tijd naar de rest van de wereld. Toen we het verhaal lanceerden over het kapsel van Amy Winehouse dat in brand was gevlogen stond het een dag later al in The Times of India. Alleen beseffen de meeste van die buitenlandse lezers niet hoe twijfelachtig de reputatie van de tabloids waaruit dat nieuws werd geplukt wel is. De meeste Britten vinden het hilarisch wanneer je hen vertelt dat kranten als The Sun en The Daily Mirror in het buitenland opgevoerd worden als geloofwaardige bronnen."

Ondertussen is Atkins bezig met een nieuw filmproject waar hij opnieuw mistoestanden mee aan het licht wil brengen. Maar welke sector hij deze keer het vuur aan de schenen zal leggen wil hij voorlopig nog niet kwijt. "Ik wil niet dat men mij zit op de wachten. Geef mij maar de verrassingsaanval." Hoe dan ook zal zijn nieuwe project een stuk makkelijker te financieren zijn dan

Starsuckers. "Dat was echt de hel. Alle mensen die je normaal gezien aanspreekt om zo'n film te financieren hadden op een of andere manier wel een link met de bedrijven die in Starsuckers een veeg uit de pan krijgen. Het was alsof Morgan Spurlock voor Supersize Me bij McDonald's ging aankloppen op zoek naar sponsoring."

© 2010 De Persgroep Publishing

'Starsuckers' woensdag in de Gentse Vooruit

Chris Atkins komt zijn documentaire voorstellen op het mediadebat dat De Vooruit en deBuren woensdag organiseren. Joris Luyendijk (VPRO), Yves Desmet (De Morgen) en Ine Van linthout (Erasmus Hogeschool) buigen zich over het thema 'De journalist van de toekomst'. Na het debat wordt Starsuckers getoond en volgt er nog een interview met de regisseur. Het debat is het eerste van wat een hele reeks 'mediacafés' moet worden waarin experts zich over een journalistiek thema buigen. In het volgende mediacafé op 4 mei hebben Olaf Koens, Jorn De Cock en De Morgen-buitenlandchef Koen Vidal het over 'De (on)begrensde mogelijkheden van de buitenland-correspondent'.

© 2010 De Persgroep Publishing